Göteborgs Stad
Stadsbyggnadskontoret

PROGRAM FÖR UTVECKLING AV HEDEN OCH AVENYN

© Göteborg Stad Stadsbyggnadskontoret

Programmet är upprättat av Göteborg stad Stadsbyggnadskontoret, distrikt Söder genom Åsa Askergren och Kristina Hulterström, med hjälp av Ida Brogren.

Under programarbetet har följande utredningar och underlag tagits fram till stöd och hjälp i arbetet med programhandlingen.

Trafiklösningar:
Stadsbyggnadskontoret och Trafikkontoret, genom Beata Löfmarck och Jonas Bergkvist har tillsammans diskuterat befintliga och eventuella nya traiklösningar i området.

Parkeringsutredning:
Viproi AB har gjort en fullständig parkeringsutredning över befintlig parkeringssituation i området.

Göteborgs Stads Parkeringsbolag:
Jonas Nilsson och Åsa Friis har hjälpt till med en första utredning kring ett underjordiskt garage under Heden.

Kulturhistorisk beskrivning:
Antikvarie Maria Lundgren och arkitekt Gudrun Lönnroth har tagit fram en fristående kulturhistorisk dokumentation som behandlar den historiska utvecklingen av området.

Handelsutredning:
Ove Krafft, Sunso AB har gjort en handelsutredning över Avenyområdet med dokumentation och slutsatser.

Grafisk form:
Miko Söderlund, Morris arkiv, har hjälpt oss med den grafiska formen på programhandling och utställning.

Bilder:
Fotografier i programhandlingen är tagna av fotograf Ulf Celander om inget annat anges.
Historiska kartor och bilder är från Stadsmuséet.
Nutidskartor är från Stadsbyggnadskontoret Göteborgs Stad.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD 5

VISION 6

SAMRÅDSPROCESSEN 7

BEBYGGELSEHISTORISK ÖVERSIKT 8

BESKRIVNING AV PROGRAMOMRÅDET 11

Regionen och Staden

Heden idag

Avenyn idag

- och stråken mot Evenemangsområdet

STRATEGISKA FRÅGOR OCH FÖRSLAG 16

Hållbar stadsutveckling

Heden

Avenyn

GENOMFÖRANDE 33

FÖRORD

Heden och Avenyn engagerar göteborgarna. Så är det idag och så har det varit genom åren. Bygg nytt, rusta upp, bevara, gräv ned, åsikterna är många. Heden och Avenyn är heller ingenting utan göteborgarna och alla tusentals besökare.
Den fysiska miljön ger ramen för innehållet i staden, som är liv och mänskliga möten. Den byggda miljön ska gagna stadslivet, dess utbud och möjlighet till socialt, ekonomiskt och kulturellt utbyte, utan innehåll ingen stad. Vår utmaning idag är att utveckla en mer hållbar stad att leva i och att besöka.

Byggnadsnämnden fick 2006-05-11 i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram ett program och genomföra ett programsamråd om Hedens framtida utveckling. I uppdraget ingår även Avenyn med omkringliggande kvarter, stråken och kopplingen till evenemangsområdet.

Programmet behandlar grundläggande frågor som trygghet, tillgänglighet, identitet, och utveckling.

Området är en del av Göteborgsregionens kärna och har stor betydelse för hela regionens befolkning och Göteborgs identitet som stad. Det finns potential i området att utveckla, genom att bygga vidare på befintliga kvaliteter och att utveckla nya.

Program för utveckling av Heden och Avenyn är resultatet av en lång arbetsprocess som innefattat många möten med olika intressenter. Syftet har varit att samla en bred kunskap och ett bra underlag för de förslag och frågeställningar som här presenteras. Ambitionen är att nå en samsyn - en gemensam vision för hur området kan utvecklas långsiktigt och hållbart. Man kan se programarbetet som det första reella steget i en nutida utveckling av Heden och Avenyområdet. Nästa steg kan vara att arbeta vidare med ett antal olika detaljplaner, kvalitetshöjande åtgärder och upprustningsprojekt som programmet pekar ut. Vi kommer att behöva konkretisera genomförandet på en mer detaljerad nivå och föra en fortsatt dialog för att realisera de bärande idéerna i programmet.

VISION

Programarbetet bygger på visionen om hållbar utveckling i linje med kommunfullmäktiges budgethandling för 2008.

Göteborg ska utvecklas till en hållbar stad som sätter människan i fokus. För en hållbar stadsutveckling måste staden byggas så att människor trivs och vill bo och leva i den. En utveckling av Heden- och Avenyområdet ska genomsyras av åtgärder som gagnar ett hållbart samhälle. Det ska vara en framgångsfaktor som bidrar till att stärka varumärket Avenyn och regionkärnan.

Hållbar utveckling utgår ifrån tre dimensioner, en social, en ekonomisk och en ekologisk. Alla tre måste uppfyllas för att en hållbar utveckling skall uppnås.

Social dimension

Programmet ska:

- ge förutsättningar för en attraktiva mötesplatser och utreda om hur man kan utveckla och upprusta Heden- och Avenyområdet så att det blir mer levande och tryggt året runt.
- främja en ökad integration och mångfald.

Ekonomisk dimension

Programmet ska:

- ta tillvara exploateringsviljan och balansera de olika intressen som finns i området, såsom boende, rekreation, handel och kultur.
- stödja etablering av fler branscher vilket gynnar hela Göteborgsregionen.
- verka för en ökad tillgänglighet till handel, verksamheter och boende i området med kollektivtrafik och ärendeparkering.

Ekologisk dimension

Programmet ska:

- verka för en stadsmiljö med livscykelperspektiv.
- planera för ett byggande med varaktiga material och energisnåla lösningar, samt utreda möjligheten till minimerade transporter avseende handel och service i området.

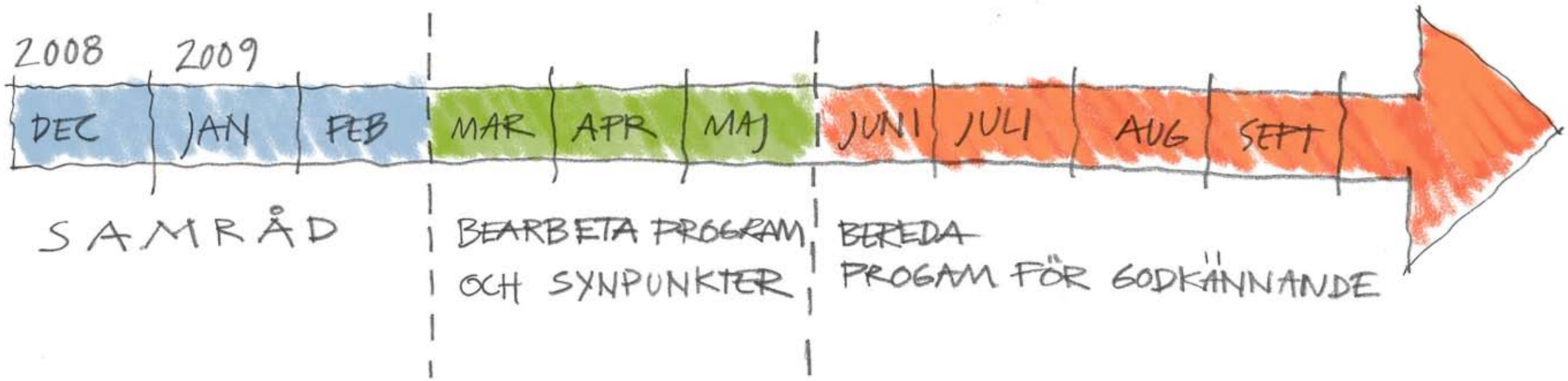

SAMRÅDSPROCESSEN

Planering och utveckling i centrala staden berör många och samrådsprocessen är en viktig del i programarbetet. För ett bra slutresultat krävs en samsyn mellan många olika parter.

Programförslaget ställs ut under två veckor i december på Stadsbiblioteket vid Götaplatsen. Där finns representanter från Göteborgs stadsbyggnadskontor på plats för att svara på frågor och berätta om programförslaget. Samma utställning kommer att finnas under tre månader på Stadsbyggnadskontoret.

Under samrådstiden kommer programmet att diskuteras med berörda förvaltningar, fastighetsägare och näringsidkare. Därefter följer ett viktigt arbete med att beakta de synpunkter som kommit fram och att bearbeta förslaget. När bearbetningen är gjord kommer programmet att beredas för godkännande av byggnadsnämnden.

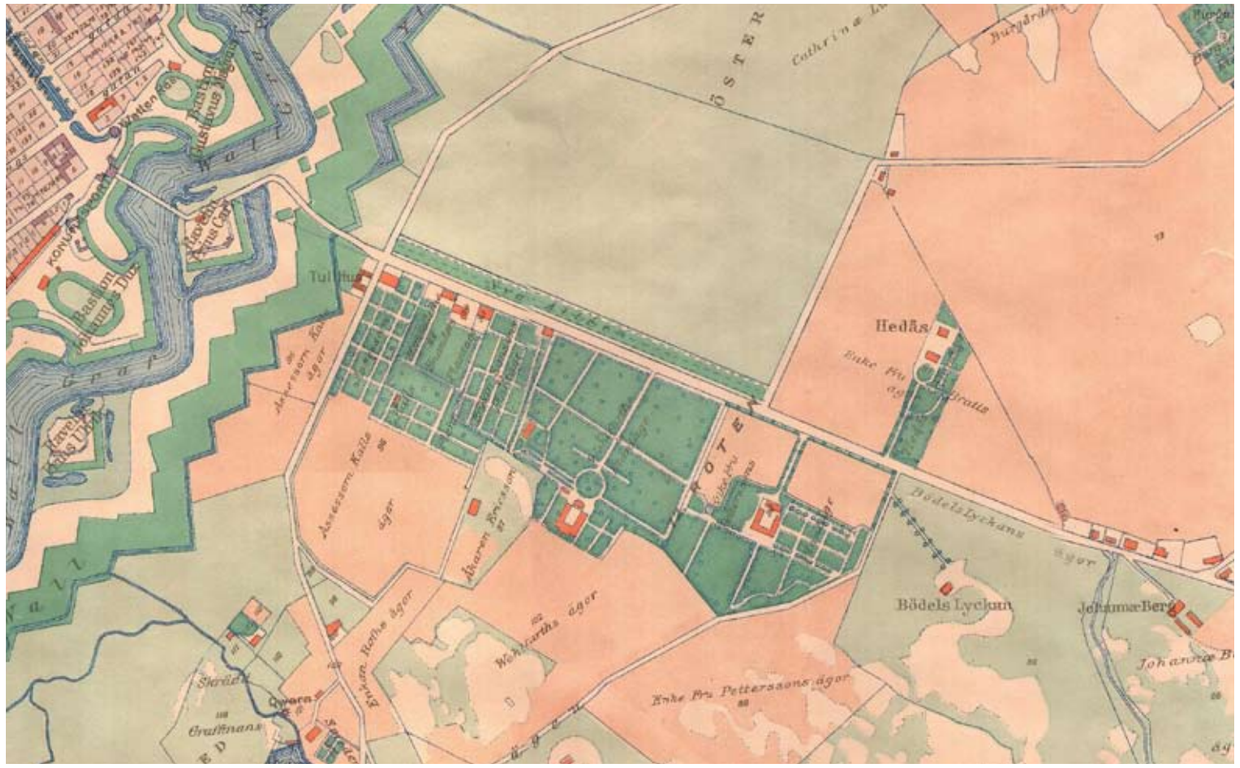

Karta över området 1790, rekonstruktion. Landsvägen, nuvarande Södra Vägen, går från Korsvägen till befästningsstråket. Längs västra sidan "Enkefru Petterssons plantage" / Lorensberg och

"Wohlfarthska plantaget" / Kristinelund. Vid östra sidan Nya Allén nuvarande Gamla Allén och Österhed / Exercisheden.

Karta över området 1890, rekonstruktion. Spårvägen går fram mitt på Avenyn. Vid Lorensberg redovisas aktuella förslag till fortsatt utbyggnad med gator och en bred plats.

BEBYGGELSEHISTORISK ÖVERSIKT

På stadsbyggnadskontorets uppdrag har det gjorts en kulturhistorisk beskrivning som redogör för platser, gator, hus och händelser i området. Arbetet finns dokumenterat i en fristående skrift kallad "Heden- Avenyn, en kulturhistorisk beskrivning". Nedan följer en kort sammanfattning av den.

Områdets bebyggelsehistoria går tillbaka till 1600-talet då det befästa Göteborg anlades och en landsväg drogs fram till södra stadsporten. Under 1700-talet var det till stor del obebyggt och användes som exercisplats för militären, som betesmark för stadsbornas kreatur och för trädgårdar. På 1860-talet när Göteborgs började utvidgas utanför vallgraven byggdes en ny bred gata, Kungsportsavenyn eller Avenyn som gatan kallas i dagligt tal. Den drogs nästan parallellt med landsvägen som fick ligga kvar. Avenyn var ursprungligen en paradgata och ett exklusivt bostadsområde. Stråket förvandlades sedan successivt till en del av Göteborgs city men Avenyn är fortfarande stadens paradgata nummer ett.

Södra Vägen har kvar sin roll som viktigt infartsstråk. Exercisheden är fortfarande en öppen allmän plats.

Beskrivningen av områdets historia har delats in i sex epoker som alla lämnat sina speciella spår och minnen. De speglar tillsammans bebyggelseutvecklingen och är värdefulla inslag som bör uppmärksammas i samband med förändringar i miljön.

Före 1800

Området ligger direkt utanför Kungsporten och är en viktig del av entrén till den befästa staden. En landsväg, Södra Vägen, leder fram till Kungsporten. Vid vägens östra sida ligger Exercisheden och Gamla Allén. Den västra kantas av plantager med trädgårdar och gles trähusbebyggelse.

1800-1860

Befästningarna längs vallgraven rivs och Nya Allén anläggs. Området får en bättre kontakt med bebyggelsen innanför vallgraven och staden tar ett första steg mot området utanför. Avenystråkets norra del med Stora Teatern byggs. Lorensbergs värdshus är ett populärt utflyktsmål. På Heden arrangeras de första idrottsevenemangen och militären har sina övningar här.

1860-1900

Gymnastik- och Exercishuset uppförs på Heden. Lek, fotboll och andra idrotter blir etablerade aktiviteter vid sidan av militärens övningar. Platsen används också för stora utställningar och manifestationer. Avenyn byggs ut med påkostade bostadshus som har förträdgårdar. Valand är områdets enda nya publika byggnad. Södra Vägen blir infartsgata och börjar få en mer stadsmässig bostadsbebyggelse vid västra sidan. På Lorensberg erbjuds nöjen av många slag.

Sällskapet för friluftslekar 1910. I bakgrunden Engelbrektsgatan.

Avenyn 17-3, kv 46. Bostadshus ombyggda 1943-44. I förgrunden "Nordlöfs skor " Foto cirka 1946

Pojkar 1976.

1900-1930

Under Göteborgsutställningen 1923 utnyttjas området söder om Götaplatsen och hela Exercisheden. Avenyn förlängs mot söder. Götaplatsens form läggs fast. Terrassen med anslutande Konstmuseum och Konsthall står klara till utställningen. Vasagatan byggs färdigt fram till Södra Vägen / Heden. En gångväg dras i gatans förlängning. På Heden uppförs den blivande idrottsgården och en skridskobana anläggs. Områdets framtida roll som en plats för lek och sport bekräftas genom en stadsplan. Lorensbergsparken utvecklas och en teaterbyggnad uppförs. Längs Avenyn öppnas enstaka affärer, kaféer och restauranger

1930-1960

Götaplatsen kompletteras med Stadsteater och Konserthus. Den blir ett kulturcentrum och får en viktig roll som plats för manifestationer och sammankomster av många slag. Längs Avenyns sydvästra sida byggs en rad bostadshus och enstaka äldre hus ersätts med nya. I byggnadernas nedre plan inreds exklusiva butiker och eleganta biografer och Avenyn börjar förvandlas från förnämt bostadsområde till "fin affärsgata". Lorensbergs gamla restaurang ersätts med Park Avenue Hotel. Heden utnyttjas som tidigare för lek och sport men utrymmet minskar något när parkeringsplatser mm anläggs.

1960-2000

Miljön längs Avenyn förändras när flera av de ursprungliga husen ersätts med nya större byggnadskomplex och förträdgårdarna tas bort helt. I bottenvåningarna inreds många nya kaféer, restauranger och nöjeslokaler. Gatan får en mer vardaglig prägel men den är som tidigare stadens viktigaste paradgata. Götaplatsen förstärker sin roll som stadens kulturcentrum. Stadsbiblioteket byggs och de äldre kulturinstitutionerna utvidgar sina lokaler. För Exercisheden läggs olika förslag till utbyggnader men den öppna obebyggda platsen behålls och används för mycket varierande evenemang och aktiviteter. Vid Södra Vägen ersätts några bostadshus med p-hus, kontorshus mm. Trafiken ökar, förträdgårdarna tas bort men Gamla Alléns trädrader får stå kvar.

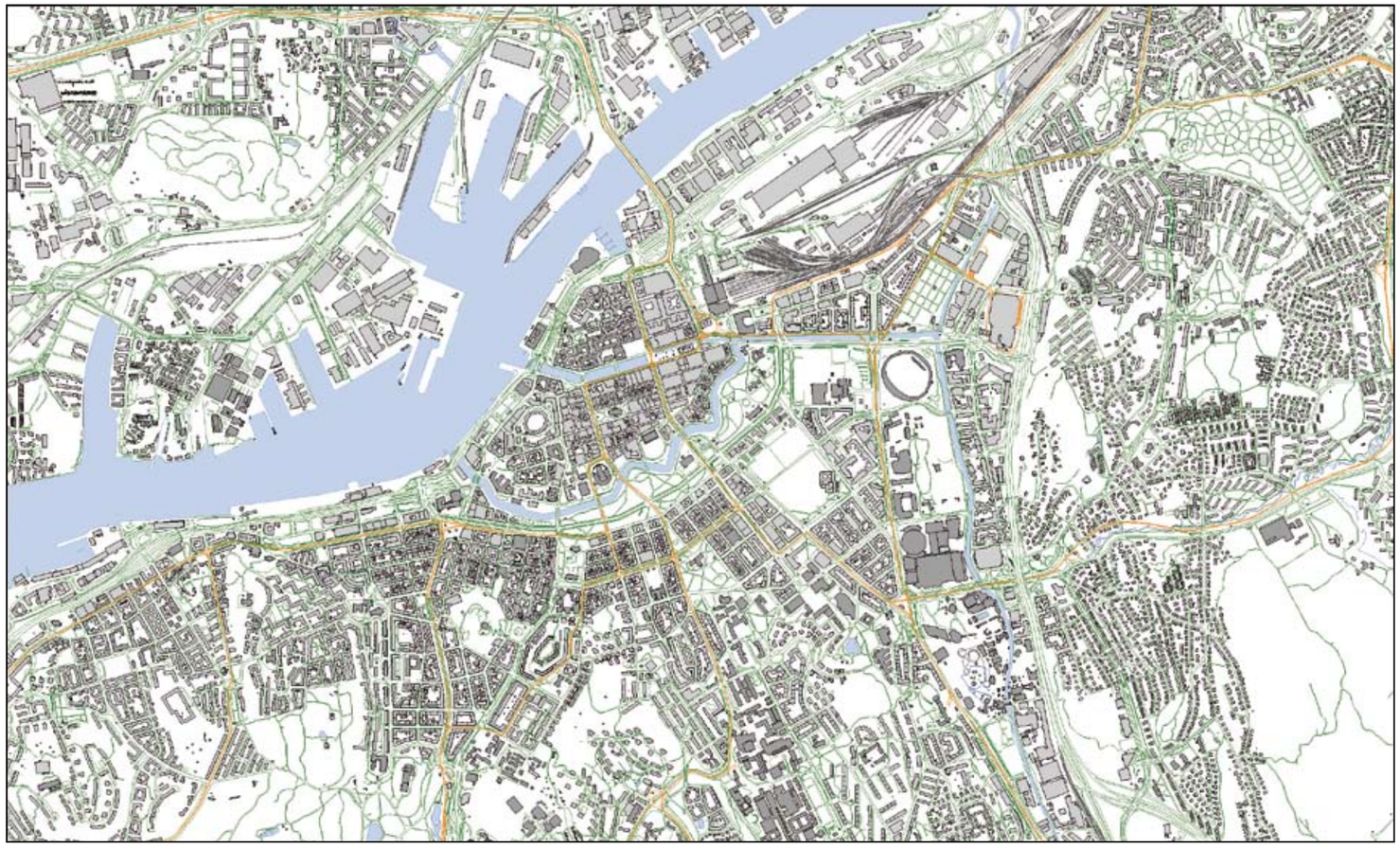

Göteborgs lokala arbetsmarknad, de 13 medlemskommunerna i GR samt ytterligare fyra kommuner på pendlingsavstånd.

BESKRIVNING AV PROGRAMOMRÅDET

REGIONEN OCH STADEN

Heden och Avenyområdet är en del av regionkärnan.
Städer och regioner konkurrerar nationellt och internationellt med varandra om att locka människor och kapital. Allt tyder idag på att stadskärnans betydelse som regioncentrum kommer att öka, vilket gäller för såväl handel, offentlig förvaltning som besöksnäringar och stora evenemang. Göteborgsregionen (GR) har som mål att regionen ska öka med 8000 personer per år och år 2020 ska den lokala arbetsmarknaden omfatta 1,5 miljoner invånare. Regionkärnan ska stärkas med 30 000 nya boende och 40 000 arbetsplatser fram till år 2020. En attraktiv stadsmiljö är ett av många konkurrensmedel för en ökad tillväxt. Göteborg är kärnstad för Göteborgsregionen.

Här finns det största utbudet av handel och offentlig förvaltning, utbildning, kultur och nöjen i regionen. Här finns också regionens största koncentration av arbetsplatser. Programområdet Heden och Avenyn är en del av regionkärnan. I ÖP99 (gällande översiktsplan) anges Heden som park och friluftsområde. Områdena runtomkring Avenyn pekas ut som blandad stadsbebyggelse. I den nya Översiktsplanen för Göteborg, som är i utställningsskedet, anges hela programområdet som bebyggelseområden med grön- och rekreationsytor.

Programområdet, Heden och Avenyn

Göteborg ingår i Göteborgsregionens kommunalförbund (GR), som en av 13 medlemskommuner. Göteborgs lokala arbetsmarknad (pendlingsregionen) omfattar de 13 medlemskommunerna i GR samt ytterligare fyra kommuner på pendlingsavstånd. Den lokala arbetsmarknaden sysselsätter idag ca 450 000 personer och har ca 900 000 invånare.
Genom mål- och strategidokumentet "Uthållig tillväxt" har förbundsstyrelsen lagt fast huvudriktningen för arbetet att utveckla såväl den regionala strukturen som miljön. Göteborgsregionen skall fortsätta växa både genom ökad befolkning och genom regionförstoring. Det förutsätter förbättrad infrastruktur och kortare restider för ett stort antal boende och verksamma i stora delar av Västra Götaland och Halland. Läs mer på www.gr.to

HEDEN IDAG

Heden, ursprungligen kallad Exercisheden, är en 12 hektar stor öppen plats med gräs- och grusplaner mitt i staden. Den ligger centralt mellan Avenyn och evenemangsstråket längs Skånegatan. Den avgränsas av gatorna Södra vägen - Engelbrektsgatan - Sten Sturegatan och Parkgatan. Runt Heden växer gott om stora träd som tydligt och stiligt ramar in stadsrummet. Gamla allén längs Södra vägen med sina dubbla rader med träd och sin grusbeläggning är en mycket värdefull miljö. Här gick ursprungligen den södra infarten till det gamla Göteborg. Den södra delen mot Engelbrektsgatan och ytorna närmast utmed Gamla Allén har en grönare karaktär med gräsmattor och inslag av perenna planteringar. Där finns också en lekplats, en boulebana och beachvolleyplaner. På Heden finns parkeringsplatser för drygt 1000 bilar och en bussterminal för busstrafik från Partille, Mölndal, Frölunda, Kållered, Lindome.

Heden har en lång tradition som idrottsområde, utställningsområde och plats för andra stora arrangemang. Här spelar 150 000 personer fotboll årligen, i korpen och Gothia cup. Heden används också som spelplats för gästande cirkusar, ballonguppstigningar, festplats och för enstaka större evenemang som t.ex. platsen för en VM-by under 1995, trädgårdsutställningen Hedens lustgård under sommaren 2000 eller Fritt Forum - det fria ordets festival i augusti 2002.

Betydelsen av Heden är stor.
Med sin vidd och rymd står Heden i välgörande rumslig kontrast till innerstadens rutnätsstruktur med dess slutna byggnadskvarter och gaturum. Heden bidrar till Göteborgs egenart och karaktär, dels som stadsrum, genom den stora öppna ytan mitt i rutnätsstaden, men också genom hur stadsrummet används. Där finns plats för det vardagliga och folkliga och därtill det tillfälliga och spektakulära som viktiga inslag i stadslivet. Heden är något unikt göteborgskt, med en rik kulturhistoria och ett stort kulturhistoriskt värde.

Gällande plan över Heden, fastställd år 1925 (akt nr. F982), slår fast att större delen av Heden skall vara allmän plats. I södra delen utmed Engelbrektsgatan reserveras plats för offentlig byggnad och utmed Parkgatan föreslås att byggnader avsedda för idrottsändamål ”må uppföras”. Hotell Liseberg Heden har en egen detaljplan antagen år 1995 (akt nr DP4226). I hörnet av Sten Sturegatan och Engelbrektsgatan är Heden planlagt som trafikområde sedan år 1965. Det är en rest av en planerad trafikled, Engelbrektsleden som aldrig blev genomförd (akt nr F3152).

AVENYN IDAG - OCH STRÅKEN MOT EVENEMANGSOMRÅDET

Sveriges mest kända gata och Göteborgs första paradgata, Kungsportsavenyn som den egentligen heter, sträcker sig från Kungportsbron vid Vallgraven och i sydostlig riktning upp till Götaplatsen. En trädkantad och förnäm bostadsboulevard vid 1800-talets mitt med förträdgårdar och trädplanteringar som under de senaste decennierna, utvecklats till ett kultur- och nöjesstråk.

Inslaget av bostäder på Avenyn är fortfarande stort och en del av kvarteren närmast Götaplatsen är renodlade bostadskvarter med butiker i bottenvåningen. Längs med hela Avenyn finns både stora och små butiker, restauranger, caféer och nattklubbar.

Avenyn är också vår främsta mötesplats och platsen för återkommande större evenemang som Kulturkalaset, Göteborg Julstaden och specifika händelser som friidrotts-VM 1995 eller friidrotts-EM 2006. Götaplatsen används traditionellt även för politiska manifestationer. Kort sagt, Avenyn och Götaplatsen är viktiga offentliga rum.

Avenyn kan upplevelsemässigt sägas vara uppdelad i tre delar, en nöjes- och restaurangdel, en shoppingdel och en kulturdel. Den största koncentrationen av restauranger och nattklubbar finns i början av Avenyn i norr på båda sidor om gatan. Ett starkt inslag sommartid är de många uteserveringarna som ligger på det som tidigare var förträdgårdsmark. Sedan kommer en del med företrädesvis handel med enstaka inslag av restauranger. Avenyn avslutas på Götaplatsen med fem kulturinstitutioner; Stadsbiblioteket, Stadsteatern, Konserthuset, Konstmuseet och Konsthallen. I Avenyns närhet finns också Högskolan för Design och Konsthantverk och Röhsska Museet. I området finns även gott om konstgallerier. På Avenyn ligger tre större hotell, Elite Park Avenue Hotel, Mornington Hotel och Scandic Rubinen Hotel, strategiskt placerade med närhet till det mesta som händer i Göteborg. Det unika med Avenyn idag är utbudet av restauranger och kaféer som lockar många besökare, men också det rika kulturutbudet som har stor publik

dragningskraft. Bara biblioteket i sig har femtusen besökare om dagen. Den fysiska miljön är i sig unik och rätt använd ett konkurrensmedel för handel och verksamheter.

Evenemangsstråket längs Skånegatan har stora publikdragande attraktioner som Svenska mässan, Scandinavium, biopalatset Bergakungens Salar, Valhallabadet och Nya Ullevi. Avenyn är ett av flera stråk som förbinder city inom Vallgraven med Korsvägen och evenemangsområdet. Mellan Korsvägen och Avenyn och vidare ner mot Vallgraven är det gångavstånd. Engelbrektsgatan, mellan Avenyn och Skånegatan, har sedan biografen Bergakungens Salar öppnat blivit ett mer frekventerat stråk.

Tillgången till kollektivtrafik är god, flera spårvagnslinjer och fyra stycken busslinjer varav en är en stombuss samt flygbuss trafikerar Avenyn. En del av Avenyn, kvarteret mellan Vasagatan och Kristinelundsgatan, är avstängd för biltrafik och trafikeras endast av kollektivtrafik. Området är välförsörjt med parkeringsplatser. Enligt en utredning gjord 2008 finns bara i det nära området 4850 bilplatser för längre uppställningstid än två timmar. Själva Heden rymmer 1032 parkeringsplatser där man idag kan parkera för sex kronor i timmen.

Till stöd för programmet har det gjorts en inventering och grundläggande analys av verksamheterna i bottenvåningarna i området. Den visar att Heden- och Avenyområdet innehåller idag ett mycket omfattande utbud av handel och andra besöksnäringar, om totalt 413 verksamheter. Utbudet är mycket generellt, endast ca 10 % av verksamheterna vänder sig mot en speciell målgrupp (damkläder). Här finns dock ett ovanligt stort utbud av restauranger och serveringar. Längs Södra vägen ifrån Korsvägen finns ett shoppingstråk med mindre butiker.

KURIOSA

Före 1914 fanns inga butiker alls på paradgatan Kungsportsavenyn. Handel fick inte förekomma, eftersom butiker med skyltning ansågs förfula gatumiljön. Kungsportavenyn var då en renodlad bostadsgata och gaturummet kantades av en lindallé och förträdgårdar.
I kvarteren intill, på sidogatorna fanns en del butiker. Däremot fanns det restauranger tidigt på gatan. Valand var den första och i bottenvåningen på Avenyn 1 var det förberett och byggt för en restaurangrörelse. I Avenyn 2 låg Allers vinrestaurant, med uteservering först åt Parkgatan, senare åt Kungsportsavenyn. De få butiker som kom efter 1910 var exklusiva. Den första butiken, Boet, öppnades 1914 och var en heminredningsbutik för välbärgade kunder. På 40-talet växte fler butiker fram, exempelvis Nordlööfs skor och Bohusslöjd. Alla nybyggda hus fick butiker i bottenplanet och flera biografer kom till.

Foto: Miko Söderlund

STRATEGISKA FRÅGOR

HÅLLBAR STADSUTVECKLING

Den fysiska miljön ger ramen för innehållet i staden, som är liv och mänskliga möten. Den byggda miljön ska gagna stadslivet, dess utbud och möjlighet till socialt, ekonomiskt och kulturellt utbyte, utan innehåll ingen stad.

Heden, Avenyn och omkringliggande kvarter är en del av Göteborgsregionens kärna, viktig för hela omlandet som handelsplats och som arbetsplats för tusentals personer, men är också bostadskvarter för närmare 10 000 människor med behov av en fungerande vardagsmiljö. En framtida utveckling av Heden och Avenyn innebär att ta ställning till en mängd komplexa frågeställningar. Några frågor framstår som de viktigaste för att nå visionen om en hållbar stadsutveckling och en attraktiv stadsmiljö; **tillgänglighet, utveckling, trygghet och identitet.**

Tillgänglighet

Tillgängligheten ur dess alla aspekter och former är avgörande för hur området kan komma att utvecklas. Med begreppet tillgänglighet menas i programmet ”Den lätthet med vilken medborgare och besökare kan nå det utbud och aktiviteter i samhället de har behov av”.

God tillgänglighet är grundläggande för alla aktörer i området, för näringsliv, kultur och handel och för de boende. Tillgängligheten bör ges följande prioritering; **gående, cyklister, kollektivtrafik, bilar.**

Att gå, promenera, flanera och strosa hör stadslivet till och ligger i linje med en hållbar stadsutveckling. Det ska vara enkelt och tryggt att ta sig fram som fotgängare i centrala staden, med så få hinder och barriärer som möjligt. Att cykla är ett effektivt sätt att förflytta sig i staden. Det är viktigt att skapa bra säkra cykelstråk och välplacerade cykelparkeringar.

Heden och Avenyn har en god tillgång till kollektivtrafik. Flera buss- och spårvagnslinjer passerar hållplatsen Valand. Kollektivtrafiken kan både uppfattas som en barriär mellan gatans båda sidor och som att området är generöst tillgängligt.

Bilen är betydande för en levande modern stad men biltrafiken får aldrig tillåtas dominera. Biltrafik medför också behov av parkeringsmöjligheter. Mängden biltrafik dimensionerar behovet av parkeringsplatser. Parkerade bilar tar stor plats och tillför inte stadslivet något värde i sig.

Flera lyckade exempel på gångfartsgator finns i Göteborg där bilen får köra men på gåendes villkor. Gator som tidigare upplevdes som bakgator har efter upprustning och reglering till gångfartsgator förvandlats till vackra gåvänliga miljöer med ett attraktivt handelsutbud.

Det finns många exempel på städer i Europa där man begränsar biltrafiken, erbjuder en god kollektivtrafik och låter fotgängarna ta över staden. Man kan ta sig fram med bil, men parkeringsplatser på gatan är begränsade i antal och med kortare parkeringstid. Bilar hänvisas till parkeringsgarage under mark medan gator, platser och torg i första hand är anpassade för den gående människan.

Utveckling och innehåll

Det är viktigt att ta till vara den vilja att utveckla och förädla fastigheter i området som finns och väga den mot allmänna intressen. Sedan långt tillbaka finns idéer om att utöka antalet bostäder i området. Ett förslag som presenterades i GP 2005 föreslog t.ex. att man skulle bygga 4 stycken höghus i varsitt hörn av Heden för att på så sätt tillskapa 700-1000 lägenheter.
Idag är fokus mer riktat mot Avenyn. Att skapa en tidsenligare shopping tillsammans med påbyggda kvarter mot smågatorna med bostäder skulle kunna vitalisera både Avenyn och området runtomkring.

Trygghet

Att människor känner sig trygga att vistas på gator och torg, är grundläggande för utvecklingen mot en hållbar stad. Rädslan för att råka ut för brott och olyckor verkar hämmande för väldigt många. Den begränsar människors handlingsfrihet och minskar deras livskvalitet.
Med fler människor på gator och torg upplevs staden som tryggare. Fler boende i ett område kan öka tryggheten. En blandning av verksamheter och bostäder kan göra att området lever under större del av dygnet. Rena, omsorgsfullt gestaltade och välskötta platser upplevs som trivsammare och tryggare.
Det offentliga stadsrummet spelar en viktig roll för att främja toleransen mellan människor och att motverka segregation. Heden och Avenyn är öppna för alla. Där möts man, ung som gammal oavsett härkomst eller tillhörighet.

Trygghet bidrar också till att staden är attraktiv för etableringar av företag vilket medverkar till regionförstoring och tillväxt.

Identitet

I en globaliserad värld är det allt viktigare att stärka stadens identitet. En attraktiv stadsmiljö med ett intressant innehåll skapar förutsättningar för ett rikt och sjudande stadsliv. Heden och Avenyn är en del av Göteborgs identitet. Det är viktigt för attraktivitet och konkurrenskraft att ta till vara och utveckla det unika i området.

Parkgatan
Bohusgatan
Sten Sturegatan
Skånegatan
Parkgatan
Storgatan
Södra Vägen
Lorensbergsgatan
Engelbrektsgatan
Wadmansgatan
Hedåsgatan
Vasagatan
Kristinelundsgatan
Teatergatan
Götabergsgatan
Chalmersgatan
Lorensbergs
parken
Kungsportsavenyen
Tegnérsgatan
Skånegatan
Arkivgatan
Berzelligatan
Södra Vägen
Burgårdsgatan
Johannebergsgatan
Engelbrektsgatan
Geijersgatan
Örgrytevägen
Götaplatsen
Korsvägen
Viktor Rydbergsgatan

HEDEN

Heden upplevs idag som en sliten och rörig plats. Det saknas en tydlig rumslig ordning, ett helhetsgrepp vad gäller innehåll såväl som gestaltning. Parkeringsplats, bussterminal och fotbollsplaner ligger till synes där de hamnat. Fotbollen tar upp en allt större del av ytan med stora konstgräsplaner omgärdat av höga staket och belysningsstolpar. Grusytorna är ojämna och dåligt dränerade med vattenpölar till följd.

En viktig fråga för Hedens framtid är att den ofta uppfattas som en överbliven yta, en markreserv i väntan på att exploateras. Hedens stora yta har också vid ett flertal tillfällen ifrågasatts. Målet att bygga fler bostäder i centrala Göteborg har på senare år föranlett förslag om bostadsbebyggelse på Heden. Under tidigare decennier har det föreslagits byggnation av teatrar och bad, etc. Det finns ett stort värde i det stora öppna stadsrummet. På Heden finns plats för det vardagliga och folkliga och därtill det tillfälliga och spektakulära som viktiga inslag i stadslivet.

Om man ska bygga på någon del av Heden så ska det kunna styrkas att det blir så mycket bättre, att det tillför många fler kvaliteter än den stora kvaliteten i att behålla det öppna rummet i den storlek det har idag.

En annan fråga för området är hur biltrafik och parkering hanteras. En viktig del i utveckling och upprustning av Heden är att flytta undan markparkeringen som brett ut sig över stora delar av ytan.

Förtydliga och utveckla stadsrummet

Styrkan i Hedens stora öppna stadsrum ligger i den flexibla användningen och den långa traditionen av friskvård och idrottsligt utövande som pågått i över hundra år. För att Heden skall upplevas och kunna användas som det stora och fantastiska stadsrum det är, behöver gränserna mellan öppenhet och grönskan i kanterna förtydligas. Heden behöver rensas, från bilar, containrar, träd och buskar mitt i rummet. Trädraderna runt Heden kan med fördel stärkas och Gamla allén är en viktig del i det.

Belysning och räcken till idrottsutövande måste ses över och ordnas. En balans mellan permanent idrottsutövning och grusad yta måste skapas och upprätthållas så att användningen av Heden blir flexibel och ökar möjligheterna till olika evenemang och händelser.

Heden behöver gestaltas utifrån en helhetsidé. Det ska vara lättorienterat med en enhetlig möblering och ljussättning. Heden ska upplevas som en modern stadspark.

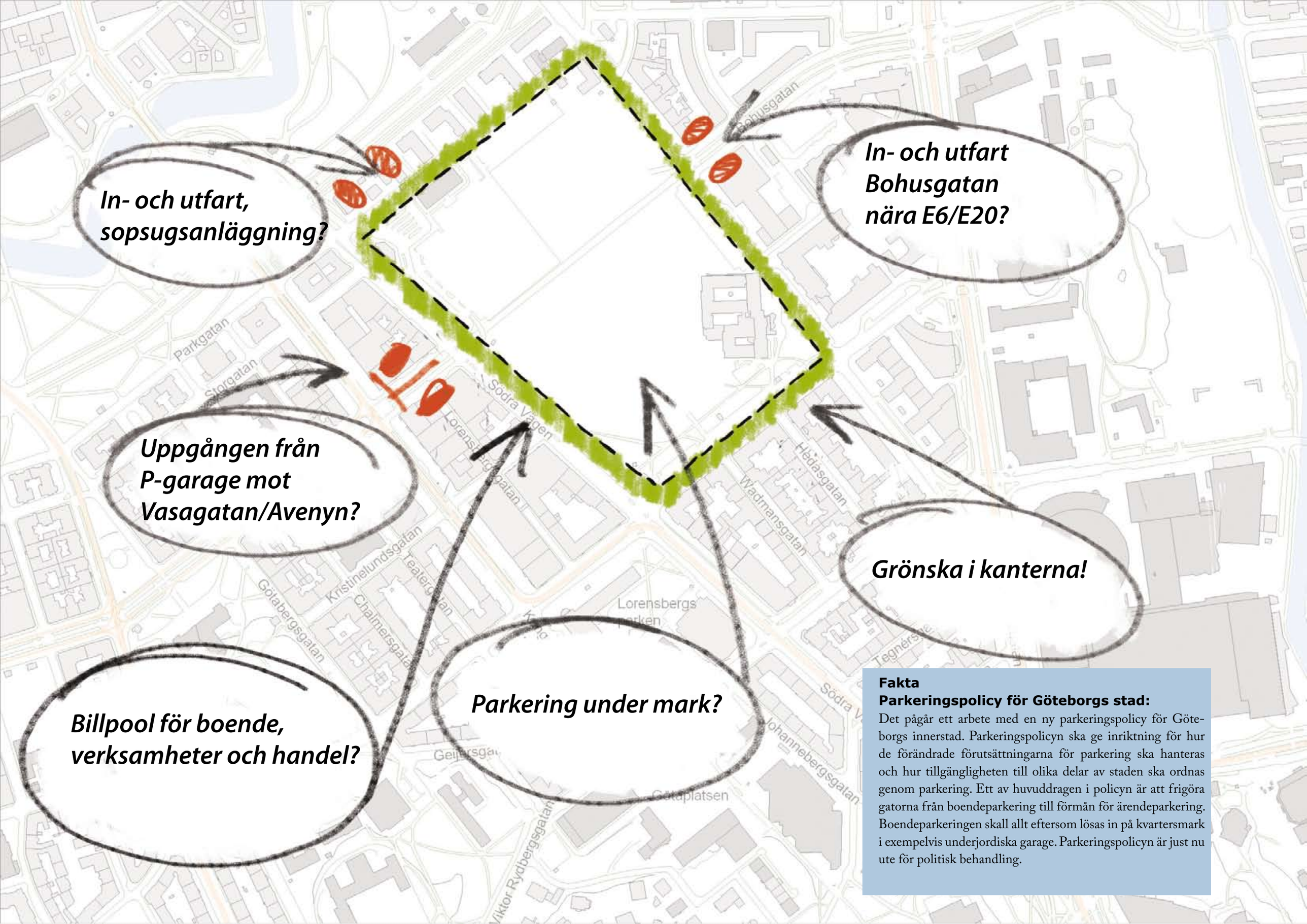

Fakta
Parkeringspolicy för Göteborgs stad:
Det pågår ett arbete med en ny parkeringspolicy för Göteborgs innerstad. Parkeringspolicyn ska ge inriktning för hur de förändrade förutsättningarna för parkering ska hanteras och hur tillgängligheten till olika delar av staden ska ordnas genom parkering. Ett av huvuddragen i policyn är att frigöra gatorna från boendeparkering till förmån för ärendeparkering. Boendeparkeringen skall allt eftersom lösas in på kvartersmark i exempelvis underjordiska garage. Parkeringspolicyn är just nu ute för politisk behandling.

Parkeringsgarage i Lyon, Frankrike. Foto: SBK

Parkera under Heden

Ett underjordiskt parkeringsgarage under Heden med tillfarter så nära leden som möjligt behöver byggas. Ett parkeringsgarage med plats för boendeparkering och ärendeparkering i linje med den nya parkeringspolicy för Göteborgs stad som ligger för behandling (*se faktaruta intill*). Parkeringsmöjligheterna på gator och allmän platsmark i området skulle kunna omfördelas så att dagens ca 1500 platser skulle ersättas med parkeringsplatser i garaget, likaså markparkeringen på Heden, ca 1000 platser. Parkeringsplatser för fordon med handikapptillstånd ska finnas kvar på gatumark.

Med reservation för eventuella tekniska svårigheter som jordmånen kan föra med sig är Heden en tacksam plats för ett nedgrävt parkeringsgarage, då ytan är i princip obebyggd, till skillnad mot de flesta andra för garage tänkbara platser i staden.
Parkeringsbolaget i Göteborg skisserade för några år sedan ett parkeringsgarage under Heden i fyra kvarter. Skisserna kan enligt P-bolaget idag ses som ett underlag till fortsatt utredning. Ett bygge av garage är inte avhängigt exploatering ovan mark. Heden kan ändå, om man så vill upprustas till en modern stadspark, med en öppen och flexibel yta för ett varierat innehåll.

Ett underjordiskt parkeringsgarage ska utformas så att det upplevs som snyggt, upplyst, rent och tryggt med flera ljusa prydliga upp och nedgångar. Garagets in- och utgångar kan ansluta till Avenyn med omkringliggande kvarter och Bohusgatan (Ullevi och evenemangsområdet). Det ska vara lätt att orientera sig och bemannat med servicepersonal, toaletter, stadskarta etc.

Under mark kan man också anlägga en terminal för avfallshantering med plats för på- och avlastning för containers med avfall som sugits hit med sopsug från området. Lastbilarna kan matas från Parkgatan. Garaget bör rymma en bilpool som kan nyttjas av boende och näringsliv i området. Vissa serviceutrymmen för idrotts- och evenemangsändamål eller annat under mark, omklädningsrum, förvaring, elcentral är också tänkbart.

In- och utfarter kan ske via smäckra eleganta ramper från Bohusgatan under Sten Sturegatan och via Parkgatan. Garaget måste skyltas tydligt från de stora trafiklederna i närområdet.

Smal och elegant nedfart till underjordiskt parkeringsgarage i Lyon, Frankrike. Foto: SBK

Place Bellecour Lyon, Frankrike, Lyons motsvarighet till Heden med-underjordiskt parkeringsgarage under platsen. Foto: SBK

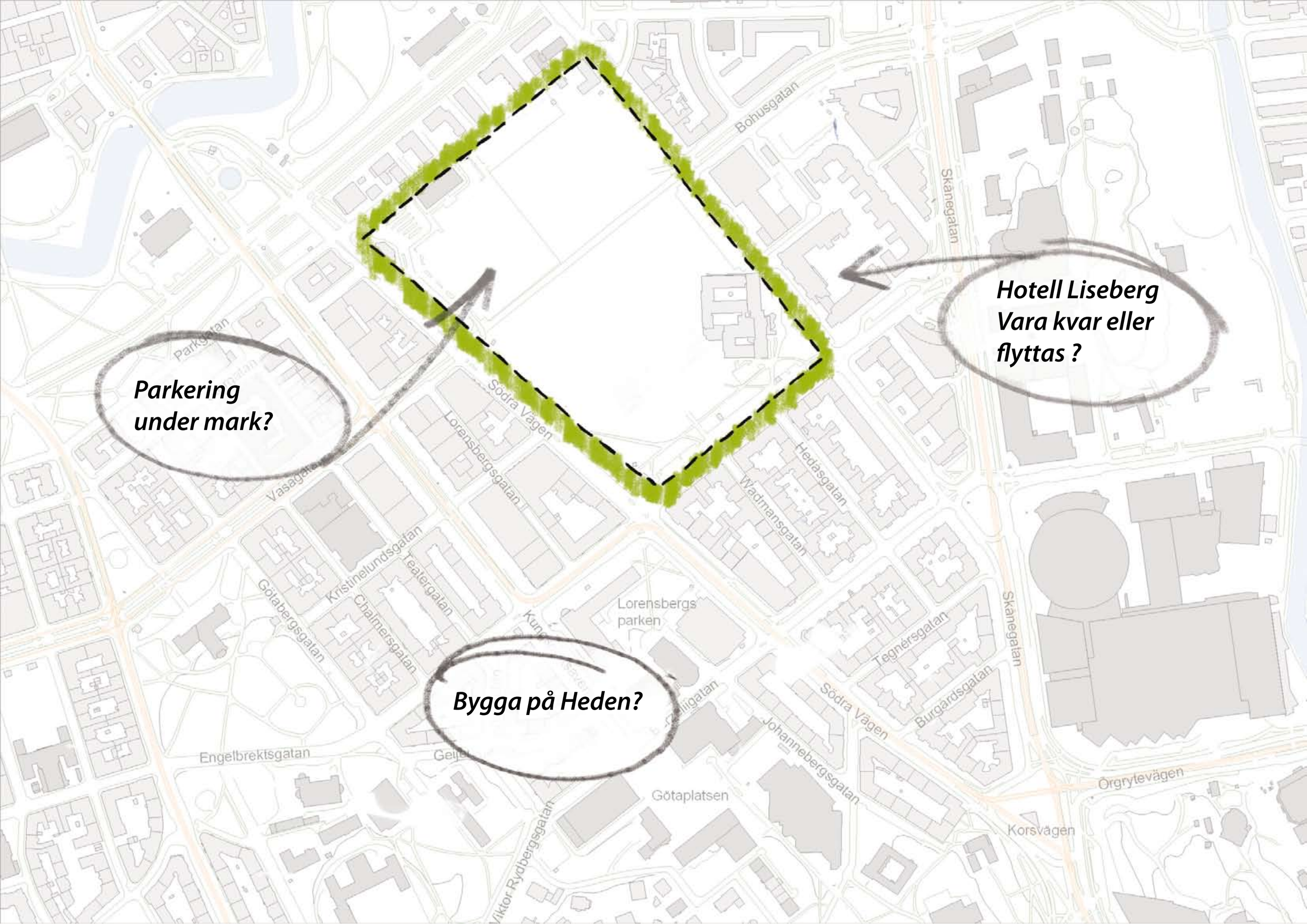
Hotell Liseberg
Vara kvar eller
flyttas ?
Parkering
under mark?
Bygga på Heden?
Bohusgatan
Skånegatan
Parkgatan
Södra Vägen
Lorensbergsgatan
Vasagatan
Hedåsgatan
Wadmansgatan
Kristinelundsgatan
Teatergatan
Göteborgsgatan
Chalmersgatan
Lorensbergs
parken
Tegnérsgatan
Burgårdsgatan
Johannebergsgatan
Engelbrektsgatan
Götaplatsen
Viktor Rydbergsgatan
Örgrytevägen
Korsvägen

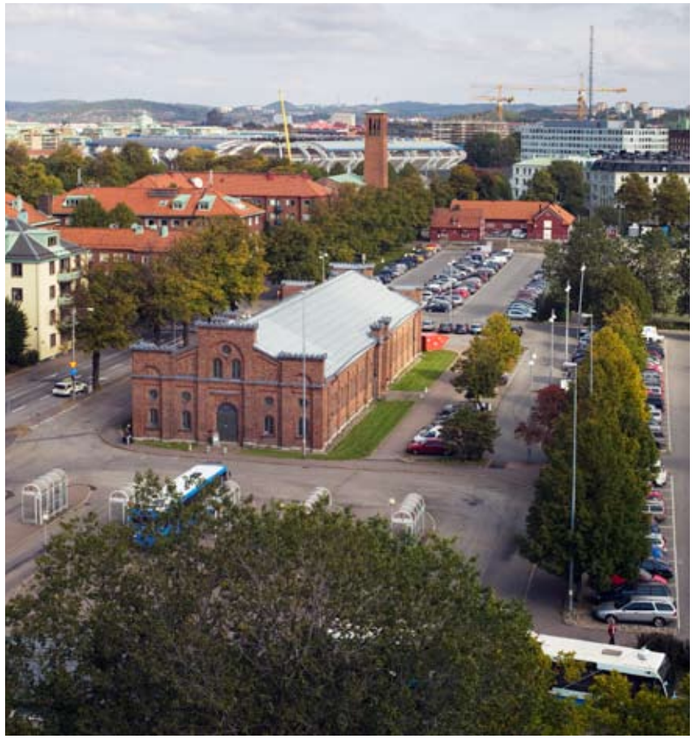

Bygga på Heden?

Att bebygga hela Heden är inte önskvärt. Nyttan av det stora centrala rummets flexibla användning överväger mot att förtäta och bygga bort den kvaliteten. Det stora öppna rummet kan dock upplevas som för stort och det bör kunna prövas byggnation på Heden.

Det skulle också skapa en möjlighet att flytta Hotell Liseberg Heden till en ny byggnad. Ett populärt hotell men vars placering på Heden var en från början tillfällig lösning, som med tiden permanentats. Hotellet har en stark förankring till Heden, framför allt själva verksamheten. Det byggdes som ett femårigt provisorium men står kvar idag femtio år senare, dock inte med samma utseende. Hotellet har byggts om i etapper och är idag ett modernt hotell med restaurang och konferenslokaler, med gällande detaljplan från 1995. Beroende på vad som händer med Heden bör en diskussion om hotellets placering initieras, ställt i relation till en eventuell exploatering vid någon del av Heden.

Det finns ett antal mycket viktiga frågor att utreda och ta ställning till innan man går vidare.

1. Exploatering av Hedens yta bör ställas mot de stora centrala utbyggnadsområden i Gullbergsvass och Frihamnen som inom kort kommer att planeras för delvis bostäder. Heden och Aveny området är idag en stadsdel med många boende.

2. Bullernivåerna på omgivande gator är mycket höga och tangerar eller går över de nivåer som den för Göteborgs stad gemensamma bullerpolicyn anger som lägsta nivåer för nybyggnation. Om bra boende skall skapas bör slutna kvarter byggas och det är då viktigt att kvarteren inte blir för små. En relativt stor yta måste då tas i anspråk på Heden.

3. De fasader som vetter ut mot Engelbrektsgatan och Heden idag, är av stor betydelse för Hedens stadsrum. De bildar en vägg i stadsrummet och det är en viktig fråga att ha med sig i utformningen av en ny bebyggelse.

Göteborgs centrala utbyggnadsområden (Översiktsplan för Göteborg, ej antagen)

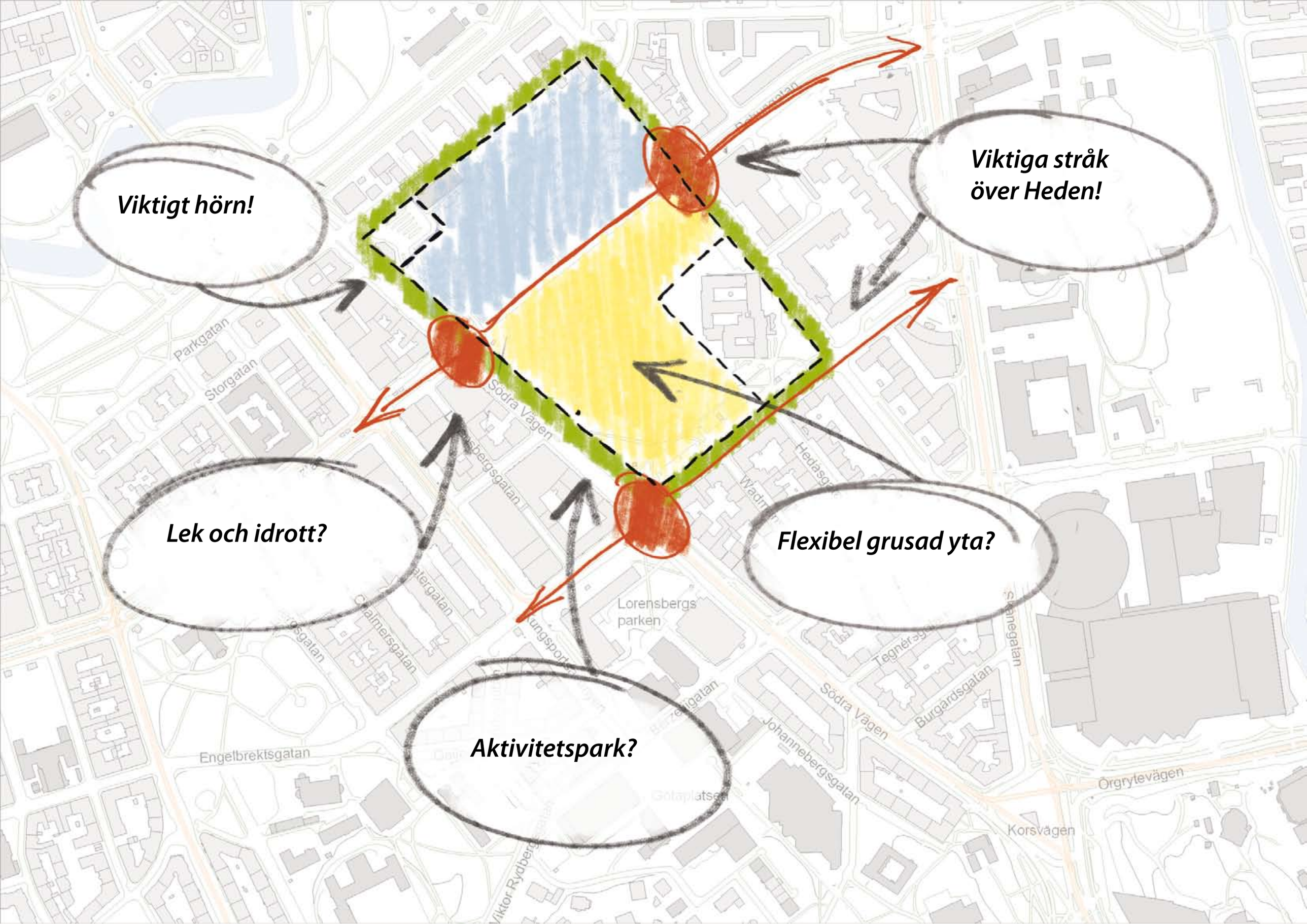
Viktigt hörn!
Viktiga stråk över Heden!
Lek och idrott?
Flexibel grusad yta?
Aktivitetspark?
Parkgatan
Storgatan
Södra Vägen
Lorensbergs parken
Engelbrektsgatan
Johannebergsgatan
Burgårdsgatan
Tegnérsg
Stenegatan
Örgrytevägen
Korsvägen
Hedäsg
Wadm
Viktor Rydbergsgatan

Idrott och lek på Heden

Det går inte att underskatta värdet av att det spelas fotboll och nu snart också bandy på Heden. I över hundra år har framför allt ungdomar ägnat sig åt idrott i någon form på Heden och traditionen är djupt rotad.

Den idrottsliga verksamheten med många människor på Heden långt in på kvällarna, skapar ökad trygghet åt området. Det är viktigt att idrotten har möjlighet att vara kvar på Heden, dock måste hela verksamheten styras upp och balansen mellan permanent och tillfälligt återställas. Om bilparkeringen flyttas och de befintliga planerna med konstgräs och bandybanan placeras norr om mittstråket, kan den stora grusytan söder om mittstråket rustas upp och inrymma fler verksamheter av tillfällig art. En flexibel grusad yta ger stora tillfälliga idrottsevenemang som Gothia och Partille cup möjlighet att växa och bre ut sig under själva evenemanget. Den flexibla grusytan är också viktig som resurs i Göteborgs ambition att vara en framstående evenemangsstad.

I södra delen pågår idag olika mindre aktiviteter såsom minigolf, streetbasket och beachvolleyboll etc. Verksamheten borde kunna utvecklas till att bli en fullvärdig lek- och aktivitetspark. Placeringen styrs naturligtvis i viss mån av hur arbetet går vidare med en eventuell exploatering.

Stråk och entréplatser

Huvudstråket över Heden går mellan Ulleviområdet och Avenyn,. i förlängningen av det viktiga gång- och cykelstråket på Vasagatan. Övergångstället över Södra vägen är mycket trafikerat och behöver stärkas ur ett fotgängarperspektiv. Särskilt viktigt blir det vid ett genomförande av intentionerna i K2020, på ett kollektivtrafikstråk i Södra vägen, där kollektivtrafiken skall ha företräde. Ett upphöjt övergångställe där gående tydligt känner att trafiken kör på deras villkor, måste skapas. (*K2020 är ett arbete som handlar om kollektivtrafikens utveckling i Göteborg, se faktaruta intill*).

Ett nytt stråk från Avenyn längs med Engelbrektsgatan ner mot Skånegatan och Bergakungens salar växer i betydelse men har stora brister. Smala gångbanor och svåra övergångställen gör det svårt för fotgängaren. Stråket måste utformas efter gåendes behov med bättre gångbanor längs Heden på båda sidor om Engelbrektsgatan. Även här måste övergångställena ses över. Man bör ta ett samlat grepp över alla de övergångsställen i området som ligger i de stora etablerade stråken.
Bussterminalen i hörnet Parkgatan – Södra vägen för busslinjer till Partille, Mölndal, Frölunda, Kållered och Lindome bör på längre sikt om möjligt flyttas. Platsen utgör en entréplats och en visuell diagonal in mot Heden. Det kan också bli en naturlig entréplats för den permanenta idrotten samt ordnas med in- och utfarter till ett parkeringsgarage.

Fakta K2020

K2020 ingår som en del i Göteborgsregionens arbete för en uthållig tillväxt utifrån de sociala, ekonomiska och miljömässiga dimensionerna. Grunden är ”det goda livet” som är den för kommunerna och Västra Götalandsregionen genmensamma visionen för utveckling av Västra Götaland.

Syftet med K2020 är att skapa en gemensam framtidsbild som underlag för planering och beslut i respektive organisation. K2020 har satt som mål att öka dagens kollektivtrafikandelar från 24 % till 40 % av biltrafikens andel, vilket innebär mer än en fördubbling av dagens kollektivtrafikresande.

För området Heden Avenyn skisseras två frekventa huvudstråk för i första hand busstrafik i Nya Allén / Parkgatan respektive Södra Vägen. Där dessa möts – i Charles Felix Lindbergs Plats (f d Högskoletomten) – planeras en bytespunkt, där även spårvägen ansluter.

I K2020 planeras också att flytta en del busslinjer som idag trafikerar Avenyn till Aschebergsgatan. Trafikeringen kommer på längre sikt att ske med genomgående linjer. Spårvägen, som idag går i Avenyn, kan komma att flyttas till Södra Vägen. I så fall förlängs spårvägen i Vasagatan till Södra Vägen. Ringlinjens veteranspårvagnar kan eventuellt fortsätta att trafikera Avenyn. För att bereda plats för den ökade kollektivtrafiken och prioritera gående och cyklande kan biltrafiken i Nya Allén / Parkgatan behöva ledas förbi Charles Felix Lindbergs Plats i tunnlar.

AVENYN

Avenyn är en mötesplats för alla, men upplevs olika beroende på vilken veckodag och tid på dygnet det är. Skillnaden mellan årstiderna är också stor. Sommartid, en solig dag är Avenyn fylld av människor som flanerar och det är fullt på uteserveringarna. Vintertid har gatan inte samma dragningskraft, en grå eftermiddag i februari kan det vara rätt ödsligt. De olika verksamheterna attraherar olika grupper av besökare. Handeln vänder sig inte specifikt till någon utan vänder sig till alla. Förenklat kan man säga att dagtid är det folk som arbetar och bor i området som uträttar ärenden. Teatrar och konserthus drar folk till föreställningar tidig kväll, men sedan lämnar den publiken området. Restauranger och nattklubbar lockar en yngre publik kvällar och helger. Folk i alla åldrar besöker Avenyn, men på olika tider.

Den stora koncentrationen av folk sena kvällar och helger och de upplevelsemässigt döda stråk dagtid utanför nattklubbarna skapar otrivsel. Kvällslivet på gatan utanför nattklubbar och restauranger upplever många som stökigt och otryggt. Kanske skulle en större blandning samtidigt av olika människor i alla åldrar bidra till en lugnare tryggare stämning.

Den täta trafiken med spårvagnar och bussar är ett hinder för att enkelt röra sig mellan gatans båda sidor. Samtidigt gör den frekventa kollektivtrafiken att det är lätt att ta sig till och från området. Innan systemet med trafikzoner infördes på Avenyn 1979-80 var genomfarttrafiken ett stort problem med långa köer som följd. Idag får man köra på delsträckor av Avenyn, i den norra och den södra änden men mittdelen mellan Vasagatan och Kristinelundsgatan är endast tillåten för kollektiv- och cykeltrafik.

Bilparkering är inte tillåten på Avenyn, förutom ett fåtal korttidsplatser mellan Engelbrektsgatan och Berzeligatan. Parkering får idag ske på sidogator och i parkeringshusen på Teatergatan, i Avenygaraget eller Lorensbergsgaraget. Man kan även parkera vid Stora Teatern eller på Heden. I området finns totalt 6218 stycken parkeringsplatser varav 1518 platser på allmän platsmark. Ett generellt problem för city är att parkeringsplatserna används till arbetsplatsparkering och boendeparkering vilket konkurrerar med tillgången på ärendeparkering. Parkeringsbolaget har undersökt hur parkeringsplatserna på Heden används. I genomsnitt används hälften av platserna upp till åtta timmar eller längre och hälften nyttjas upp till fyra timmar.

Handeln och verksamheterna uttrycker ett stort behov av möjlighet till parkering för kortare ärenden.
Stråken ner mot Evenemangsstråket och Liseberg upplevs otrygga för gående och dåligt omhändertagna. Den stora mängden besökare på mässområdet och Liseberg kommer inte upp till Avenyn. I bästa fall passerar man i spårvagn eller buss. Idag är kopplingen mellan evenemangsstråket och Avenyn svag, stråken är otydliga med stora barriärer i form av hård trafik och få övergångsställen. Längs Södra vägen ifrån Korsvägen har ett mindre shoppingstråk med små butiker växt fram. I övrigt i området är antalet händelser i bottenvåningarna för få för att locka besökaren vidare. På många ställen är trottoarerna trånga och inte särskilt gåvänliga.

Förutom innehåll och utbud så har lokalstorlekar och fasadlängder stor betydelse för om ett stråk uppfattas som intressant och attraktivt. Varierande intressanta skyltfönster och många entréer att välja att gå in i skapar spänning för de förbipasserande medan långa händelselösa fasadpartier utan fönster eller detaljer är tråkiga och otrygga att passera.

I området finns totalt sett en bra lokalstruktur med många mindre lokaler med bra fasadlängd och ett antal stora lokaler som också behövs för större publika verksamheter.
Till stöd för programmet har gjorts en inventering och grundläggande analys av verksamheterna i bottenvåningarna i området. Där framgår att handeln har ett mycket generellt utbud. På Avenyn finns allt som redan finns någon annanstans. Det saknas en unicitet när det gäller handeln, ett innehåll som är speciellt för Avenyn och kvarteren. Som nu är så finns ingen direkt anledning att gå just hit, eftersom utbudet redan finns lite varstans och kanske med bättre parkeringsmöjligheter.

Det som är unikt med Avenyn idag är utbudet av restauranger och kaféer som lockar många besökare. Här finns också ett rikt kulturutbud med stadens huvudbibliotek, teatrar, konstmuseer och konserthus. I området finns också gott om konstgallerier. Kulturen har stor publik dragningskraft, bara biblioteket i sig har fem tusen besökare om dagen. Förekomsten av evenemang är också speciellt för området. Den fysiska miljön är i sig unik och rätt använd ett konkurrensmedel för handel och verksamheter.

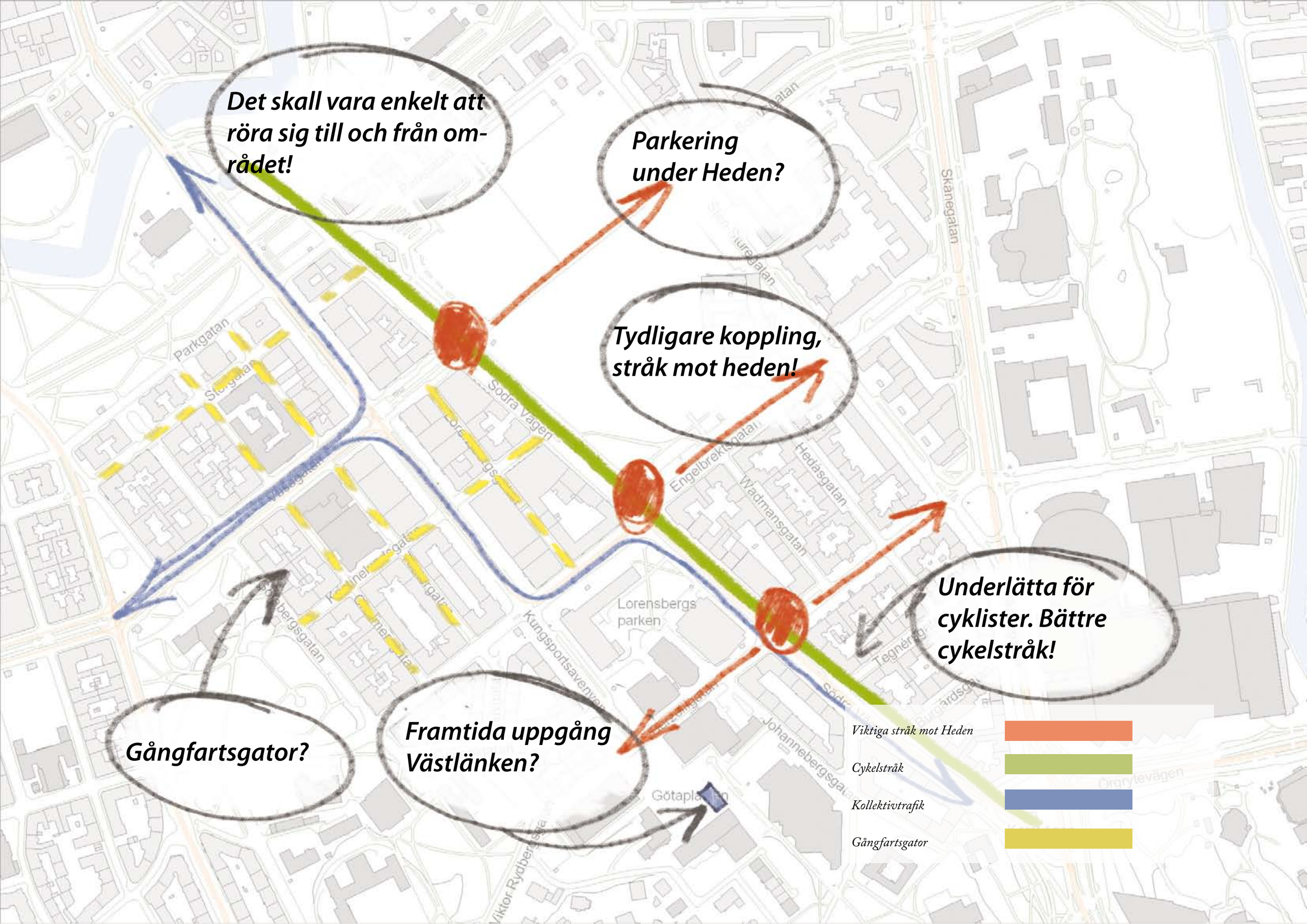
Det skall vara enkelt att röra sig till och från om-rådet!
Parkering under Heden?
Tydligare koppling, stråk mot heden!
Underlätta för cyklister. Bättre cykelstråk!
Gångfartsgator?
Framtida uppgång Västlänken?
Viktiga stråk mot Heden
Cykelstråk
Kollektivtrafik
Gångfartsgator
Parkgatan
Stengatan
Södra Vägen
Engelbrektsgatan
Hedåsgatan
Wadmansgatan
Skånegatan
Lorensbergs parken
Kungsportsavenyen
Johannebergsgatan
Tegnérg
Götaplatsen
Viktor Rydbergsgatan
Örgrytevägen

Tillgänglighet och trafik

Tillgängligheten ur dess alla aspekter och former är avgörande för hur området kan komma att utvecklas. God tillgänglighet är grundläggande för alla aktörer i området, för näringsliv, kultur och handel och för de boende i området.

Gående

Stråken mellan Avenyn och evenemangsstråket längs Skånegatan måste tydliggöras och förbättras. Barriärer i form av trafikintensiva övergångställen måste göras mer tillgängliga för fotgängare.
Kopplingen mellan Avenyn och evenemangsstråket längs Skånegatan kan bli bättre genom en tydligare skyltning. Att lätt kunna orientera sig ökar också känslan av trygghet. Förbättrad belysning och ljussättning av landmärken och fasader kan vara en annan åtgärd för att öka orienterbarhet och trygghetsupplevelse.
Avgörande för hur intressant en gata upplevs är innehållet, vilka verksamheter som ligger längs ett stråk. Fler attraktiva butiker och verksamheter behövs för att göra kopplingen mellan Avenyn och evenemangsstråket bättre. Kanske kan kluster i teman vara ett recept som fungerar.

Längs Engelbrektsgatans norra sida på sträckan mellan Avenyn och Södra vägen kan trottoaren breddas rejält. Det soliga läget och de många mindre lokalerna ger goda förutsättningar för sträckan att utvecklas till ett mer frekvent använt stråk.

Cyklister

Ett viktigt cykelstråk som kan byggas ut till att omfatta hela sträckan längs Södra vägen från Korsvägen till Kungssportsplatsen är gamla allén längsmed Hedens ena långsida. Cykeltrafiken behöver ses över i hela området avseende säkerhet och framkomlighet.
Fler cykelparkeringar behövs i området.

Kollektivtrafik

Utbudet av kollektivtrafik på Avenyn ger en bra tillgänglighet till området. Avenyn trafikeras av flera spårvagnslinjer och fyra stycken busslinjer varav en är en stombuss. Samtidigt skapar kollektivtrafiken barriärer mellan Avenyns båda sidor med sina säkerhetsräcken och stora hållplatser. Kollektivtrafikutredningen, K2020´s (*se faktaruta sid 25*) påverkan på området är stor. Där förslås en koncentration av busslinjer till Södra vägen och Aschebergsgatan samt en eventuell flytt av spårvägen på Avenyn till Södra vägen.

I det här programarbetet förutsätts spårvagnen ha kvar sin sträckning på Avenyn. Spårvagnen bidrar till trygghet, tillgänglighet och är en del av den göteborgska identiteten på Avenyn.
K2020 har ett långsiktigt perspektiv för att lösa kollektivtrafikfrågan. I det korta perspektivet är det rimligast att dagens kollektivtrafik på Avenyn går kvar.

Biltrafiken

En knäckfråga för utveckling av området är hur biltrafik och parkering hanteras. Det är inte önskvärt att dra in bilar i området i någon större utsträckning, men dock för handelns utveckling på Avenyn och områdena runt omkring är möjligheten att också komma till området med bil viktig. Om det byggs ett underjordiskt parkeringsgarage under Heden skulle många gator i området frigöras från parkering och även trafiken genom området minska. Man kan parkera bilen och sedan tryggt och säkert ta sig upp direkt i anslutning till Avenyn. Avenyns sidogator föreslås byggas om till gångfartsområde. Biltrafiken blir tillåten men på fotgängarnas villkor. Gångfartsgatorna kan då få möjlighet att utvecklas till lugna attraktiva gator med få bilar och en livaktig handel.

Stadsutveckling Avenyn, upprustning av gatumiljö?
Kv. Örup handel och bostäder?
Öka attraktiviteten med ett unikt innehåll. Stärk kulturens roll, skapa kluster!
Utred ev till-byggnad mot Teatergatan?
Kv Sturefors, Tillbyggnad av hotell?
Pågående detaljplan Lorensbergparken?
Kv Borgeby, handel och bostäder?
Kv Stenhammar, handel och kontor?
Silning genom kvarteren?
Kv Örbyhus, handel och bostäder?
Uppgång Västlänken med publikt innehåll?
Bohusgatan
Sten Sturegatan
Engelbrektsgatan
Hedåsgatan
Wadmansgatan
Södra Vägen
Vasagatan
Göteborgsgatan
Kristinelundsgatan
Chalmersgatan
Arkivgatan
Geijersgatan
Johannebergsgatan
Burgårdsgatan
Örgrytevägen

Utveckling och exploatering

För att utveckla Avenyn krävs investeringar i fastigheter och gatumiljöer. Efterfrågan på fler bostäder är stor och många vill bo i centrala staden. Flera kvarter går att förtäta med bostäder mot bakomliggande gator. Hotell Rubinen skulle kunna byggas till mot Lorensbergsgatan. Kvarteret Stenhammar mellan Lorensbergsteatern och Södra vägen kan kanske förtätas med en byggnad för kommersiellt ändamål.

Avenyn behöver ha ett innehåll som är attraktivt och unikt. Ett handelsutbud som kompletterar övrigt utbud i staden och inte konkurrerar om samma besökare och kunder.

Enligt inventeringen av verksamheterna i området har många av lokalerna längs Avenyn väl långa fasader. Långa händelselösa fasader utan fönster eller detaljer lockar inte. Bättre förutsättningar bör skapas för spännande och omväxlande upplevelser av fasader och skyltfönster

Genom att skapa möjligheter att röra sig genom kvarteren mellan Avenyn och bakomliggande gator ökar förutsättningar för handel och verksamheter. Det skulle vitalisera hela området och öka möjligheterna att röra sig tryggt och enkelt.

Västlänken (*se faktaruta intill*) planeras med ett hållplatsläge vid Korsvägen som också skulle ha en uppgång vid Götaplatsen. Den stationen förmodas påverka Avenyn positivt med fler människor som rör sig längs gatan, inte minst arbetspendlare dagligen. Uppgången placeras bottenvåningen i en ny byggnad som kommer att ligga som en pendang till Konsthallen.

Avenyn behöver ett helhetsgrepp avseende gestaltning av gaturummet. En tydlig stadsgrammatik där detaljerna underordnar sig helheten. I området planeras en sopsugsanläggning för avfall från hushåll och verksamheter samt papperskorgarna på gatan. Detta kommer att medföra väsentligt minskade transporter i området.

Fakta Västlänken

Dagens centralstation är en s.k. säckstation där tågen åker in och vänder. För att åstadkomma en effektivare tågtrafik med ett ökat antal resande planeras Västlänken, en tågtunnel under centrala Göteborg som binder samman pendeltågstrafiken till genomgående linjer och ger nya stationer i staden. Målet med Västlänken är att projektet skall bidra till en hållbar tillväxt i regionen genom att fler resor och transporter kan ske på järnväg.
Med Västlänken ökar man kapaciteten i järnvägssystemet och möjliggör för genomgående resor, t ex mellan Trollhättan och Borås. Västlänken innebär också att andelen bytesresor kan minska väsentligt genom att fler målpunkter kan nås direkt i Göteborg med den regionala tågtrafiken. Västlänken möjliggör en utökad tågtrafik och är en förutsättning för att få genomgående pendeltågstrafik.

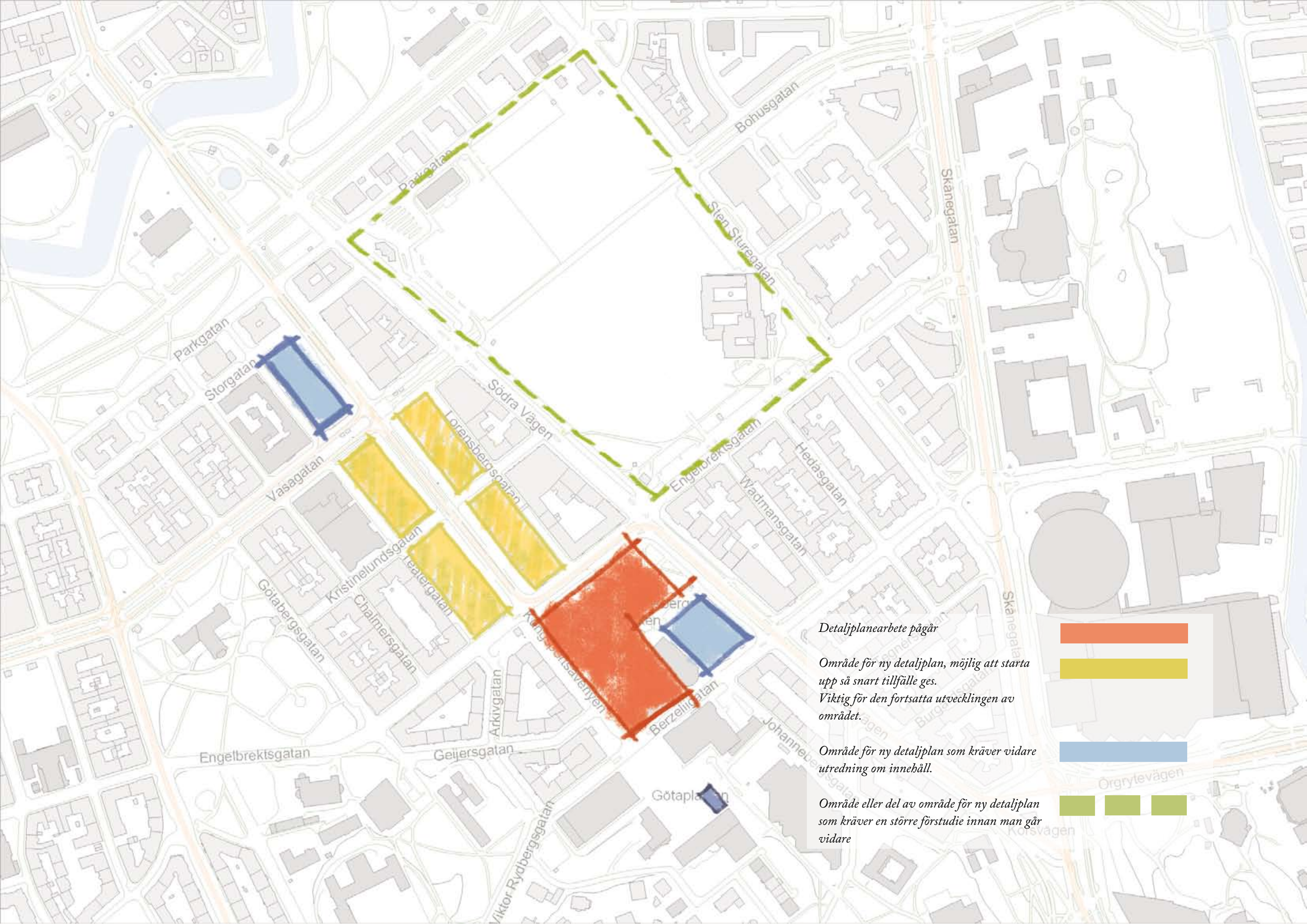
Parkgatan
Bohusgatan
Sten Sturegatan
Skånegatan
Parkgatan
Storgatan
Vasagatan
Södra Vägen
Lorensbergsgatan
Engelbrektsgatan
Hedasgatan
Wadmansgatan
Kristinelundsgatan
Tealergatan
Chalmersgatan
Götabergsgatan
Kungsportsavenyen
Arkivgatan
Berzeliigatan
Johannebergsgatan
Engelbrektsgatan
Geijersgatan
Viktor Rydbergsgatan
Örgrytevägen
Korsvägen
Det detaljplanearbete pågår
Område för ny detaljplan, möjlig att starta upp så snart tillfälle ges.
Viktig för den fortsatta utvecklingen av området.
Område för ny detaljplan som kräver vidare utredning om innehåll.
Område eller del av område för ny detaljplan som kräver en större förstudie innan man går vidare

GENOMFÖRANDE

Man kan se programarbetet som det första reella steget i en nutida utveckling av Heden och Avenyn och omkringliggande områden. Hållbar stadsutveckling skulle kunna vara en profilfråga för området. Programmet ringar in strategiska frågor och redogör för den gemensamma målbilden för en framtida utveckling. I programarbetet ingår också samrådstiden med utställning av programmet och tid att samråda om programmets olika frågor. Programmet blir resultatet av många synpunkter och ställningstaganden som prövats och vägts samman och skall vara ett stöd för olika intressenter i området att dra åt samma håll för en lyckad utgång att förverkliga intentionerna i programmet.

Vi kommer att behöva konkretisera genomförande på en mer detaljerad nivå och föra en fortsatt dialog för att realisera de bärande idéerna i programmet. Nästa steg blir att arbeta vidare med ett antal olika detaljplaner som programmet visat på är viktiga, fastigheter som kan utvecklas genom att byggas om och på eller bebyggas i programmets anda.

I syfte att rusta upp och höja kvaliteten på Avenyn och kringliggande gator bör ett stadsutvecklingsprojekt startas i samverkan mellan Göteborgs Stad och fastighetsägare i området. För ett gott resultat krävs att alla intressenter är delaktiga och att arbetet sker i samverkan mellan i huvudsak Göteborgs Stad och berörda fastighetsägare.

För att förverkliga programmets intentioner fordras att alla parter tar sitt ansvar. Kvalitetsprogram och gestaltningsprogram är möjliga medel för att konkretisera genomförande på en mer detaljerad nivå och en metod att föra en fortsatt dialog för att realisera de bärande idéerna i programmet.

På kartan intill är det utmärkt var det finns intresse och möjligheter att gå vidare med en utveckling som ligger i linje med intentionerna i programmet.